

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Melyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV. Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adódnak vissza.
Hirdetések Arszabály szerint.

Yasárnap, folyó hó 18-án
BAJNOKI
footballverseny
az „Aradi Atletikai Klub”
és a „Bácska” sz. a. k.

I. csapatai között.

Helyárok a rendesek.
Kényelmes ülőhelyek.

ZOMBORI-UTI SPORTTELEP
(villamos megálló). 578-4-3

A mérkőzés kezdete délután fél 4 órakor.

Miért pusztul a kisipar.

Azt a politikát, mellyel nálunk a magyar ipart lábra akarták eddig állítani, bizony nem jellemezhetjük más-sal, mint a gonosz apának avval a cselekedetével, hogy éhes gyermekei-nek kiveri fogait, nehogy enni tudjanak s kenyeret kérjenek. A gyárala-pításokkal, a szubvenciókkal, a szállítással a kisiparnak verték ki a fogait. Pedig a kisipar kérdése majd-nem két millió magyar ember érde-keit érinti.

Az utolsó népszámláláskor 619.923 önálló kisiparos volt Magyarországon. S ennek a 600 egynéhány ezer em-bernek 1 millió 620.000 családtag ke-nyeréről kellett naponként gondos-kodni. A népszámlálás óta nyolc év telt el, mely idő alatt bizony erősen megnövekedett a kisiparosok fenti száma, úgy hogy ma már hazánk né-pességének jó egytizedét képezi.

Sajnos e szám ma már nem jelent erőt, jólétet, hanem csenevészést, pusztulást.

A kisipar pusztulása nyilvánvaló és főleg két okra vezethető vissza, az egyik a gyáripár mind erősebb ver-senye, a másik a munkásosztály foko-zódott igénye a munkaadó kisiparos-

sal szemben. E két malomkő között őrlődik meg a kisipar.

A nagyiparos tömegesen, tehát olcsóbban szerzi be nyersanyagát, kom-plikált gépek és egyéb termelőeszkö-zők segítségével produkál, ami üzemi kiadásait aránytalanul olcsóvá teszi, ezenfelül tömegárukat olcsóbban juttat-hatja a fogyasztók kezeibe s így ha-lálos versenyt támaszt a kisiparnak.

A baj forrásait ismerve, nem ne-héz megtalálni az orvosságot is. Min-denekelőtt nagyobb támogatásra tart-hat igényt a kisipar a közhatalom részéről. Most a szállítások nagyobb részét a nagyipar kapja, ha ebből töb-jutna a kisiparnak s ha az ezenfelül adó- és tarifális kedvezményt kaphatna, lényegesen javulna a helyzete!

Az állami támogatás azonban egyedül nem tud a kisipar helyzetén javítani, ki kell ezt egészíteni a kis-iparosok gazdasági szervezkedésével.

A gazdasági szervezkedés pedig nem lehet más, mint a kisiparosok tömörülése szövetkezetekben. Így, egye-sült erővel, könnyen kivédhetik a gaz-dasági elszigeteltség hátrányait.

Külföldön a kisiparosok szövetke-zése évtizedek óta áldásosan működik. Hazánkban is megvan a szabóiparo-sok hitel- és termelőszövetkezete, mely már is impozáns fejlődést mutat fel és duzzadó vitorlákkal halad a kitű-zött cél felé.

Most, hogy ismét előtérbe nyomul a szövetkezés eszméje, terjesszük ezt s alapítsunk kisipari szövetkezeteket az ország minden részében és a szét-szórt szövetkezetek azután maguk is egyesüljenek országos szövetkezetté; erőteljes koncentrációval és körülte-kintő működéssel a nagy országos szervezet könnyen építhető fel s meg-teremti a maga akcióképes hatalmas központját, amely azután a köz- és katonai szállításokat vállalja és köte-lékébe tartozó szövetkezetek között elosztja, mint ahogy példának okáért jelenleg a szeszkontingens elosztása történik.

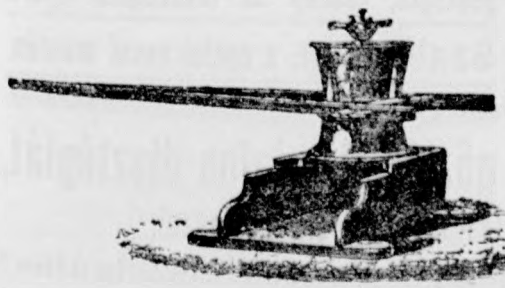
Ez a nagyarányu s minden téren kiépített szervezete a kisiparnak az egyik oldalon talpra állítaná a kisipart és két millió közvetlenül érdekelt em-ber sorsát biztosítaná, a másik olda-lon pedig szinte beláthatatlan mérték-ben emelné Magyarország ipari termelőképességét és ezzel egyuttal friss vért öntene kereskedelmünk életébe is. Nem is szólva azon mérhetetlen haszonról, amely hazánkra társadalmi és politikai szempontból hárulna, ha a pusztuló kisipar életerős, államfen-tartó réteggé alakulna.

A nagyságos pénzágens.

Folyó évi július 12 diki számunkban „Mikor a táblabíró ur ügynök lesz.” címen megemlékeztünk az „Altalános Takarékpénz-tár Részvénytársaság Jánoshalmán” nevű pénzintézetnek egyik ügyfelével szemben követett eljárásról. Ez abban állott, hogy K. B. aradi lakos részére megszavazott 8000 korona váltó kölcsön után a nyugalma-zott táblabíró, igazgató és ügyésznek hono-rarium címén 1047 korona 74 fillért utalt s fizetett ki az adós terhére az említett pénz-intézet.

Megemlékeztük akkor azt is, hogy a bács-almási királyi járásbíró K. B. keresete folytán kötelezte a pénzintézetet arra, hogy a Bányai Miksának a felperes által is elis-mert, méltányosnak tartott 400 korona felüli összegből 629 korona 29 fillért, valamint az összes felmerült perköltséget a felperes K. B.-nak megfizesse. Alperes illetve igazgatója, ügyésze a nyugalmazott táblabíró ur azonban nem hajolt meg a bírói ítélet előtt, görcsö-sen ragaszkodva a már jelzett pénzhez, meg-felebezte a kir. járásbíró ítéletét.

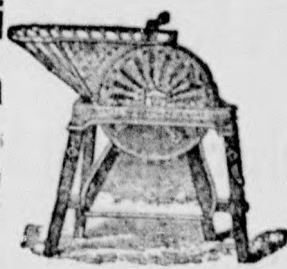
Hogy az alperes védekezésének alap-talanságát olvasóink megismerkedjék rö-viden közöljük a per adatait K. B. aradi lakos 1907. szeptember közepén megbizta dr. Bányai Miksát, hogy részére 8000 korona köl-csönt szerezzen. Ennek fejében felajánlott munkadíj 400 koronát, az egész összegnek öt százalékát, ami igen gavalléros honorárium. Meg is szavaztatta az összeget dr. Bányai Miksa az igazgatása alatt álló s jogtanácsá-val támogatott Altalános Takarékpénztárnál s mi sem állott utjában annak, hogy K. B. pénzt megkapja. Fel is vett a 8000 koro-nából 6271 korona 97 fillér, míg a többit elszámította neki a pénzintézet, illetve akarta elszámolni, de jóváhagyásra nem talált, mert

Bächer Melichar gépgyári raktára

Szabadka (Raichl palota). 568-90-6

A tisztelt gazdaközönségnek ajánljuk dusan felszerelt gépraktárunkat eredeti Bächer ekék, eredeti Melichar vetőgépek, szecskavágók, boronák, kukorica darálók, morzsolók, valamint az összes gazdasághoz szükséges gépeket. Eredeti Johnston amerikai aratógépek egyedüli elárúitási hely. Olcsó árak. Kedvező részletfizetések. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

az elszámolásban szerepelt dr. Bányainak adott 400 koronán felül ugyanannak adott 647 korona 74 fillér s 202 korona 54 fillér részletezett költségen kívül különféle költség címén még 147 koronát s több hasonló tételt, K. B. megbízottja elismerni nem volt hajlandó. Erélyes fellépésre rendelkezésére bocsátott még az intézet 274 korona 47 fillért, de az egész kifogásolt összeget nem fizette ki, s így került a dolog perre.

Az előadottakból látszik, hogy dr. Bányai Miksa nyugalmazott ítélőtáblai bírónak ugyanis, mint kölesönközvetítőnek egy 8000 koronás váltó kölesön kieszközlése érdekében teljesített munkája: egy értekezés, egy adásvételi szerződés készítése, törlési kérvény beadása, kétszer bemenet az általa igazgatott, jogtanácsával támogatott bankba, egy végrendelet kihirdetése körüli assistálás, néhány levél s még néhány lényegtelen, szükségtelen az ügyre nem is tartozott s megbízás nélkül teljesített cselekménye 900 koronát meghaladó tiszta munkadíjat, több mint a felvett összeg tíz százalékát hozta konyhára.

Ma délelőtt 11 órakor volt a királyi törvényszéknél alperes felelőzése folytán ez ügyben a tárgyalás s az ítéletet a királyi törvényszék délután öt órakor hirdette ki.

A királyi törvényszék helybenhagyta az első bíróság ítéletét, csupán a kamatszámítások tekintetében tért el a járásbíró ítéletétől, kötelezte azonban az alperes takarékpénztárt az összes per- és felelőzési költségek megfizetésére.

E helyütt jelentjük ki, hogy a jelen perben szerepelt alperes nem azonos a „János-halmi Takarékpénztár Részvénytársasággal.“

Pénzügyi állapot Franciaországban.

Egy belga lap („Horger Leven“ 1908. jul. 25.) tanulságos bepillantást nyújt a franciaországi pénzügyi állapotba.

„Francia és Angolország — írja az idézett lap — a világ leggazdagabb országai. Azonban évek óta nagy csapás sújtja Franciaországot az állampénzek elpocsékolása.

Hogy erről legalább némi fogalmunk legyen, elég lesz néhány számadatot hozni, 1869-ben 710 millió volt a takarékpénztárban, 1905-ben ellenben 4655 millió. 1869-ben 400 millió jövedelme volt az 5 legnagyobb banknak, 1905-ben pedig 2 milliárd. — A „Banque de France“ pénztárában 1869-ben 360 millió volt; 1905-ben 2700 millió.

Szakemberek 30 milliárdra becsülik az idegenben levő francia tőkét: Oroszországban 7, Spanyolországban 3, Ausztria-Magyarországban 3 stb. De bármily gazdag is a folyton növekvő kiadásoknak nem tud eleget tenni. Az évi kiadások általában 25 usque 40 millióval növekszenek.

Ha az 1893. évi budget-emelést az 1904. évvel összehasonlítjuk, akkor látjuk, hogy a hadügy budget-jét 42 millióval, a tengerészetét 47 millióval, a gyarmatokat 39 millióval, a nyilvános tanítását 50 millióval stb. emelték. A költségemelés tehát 300 milliót tesz ki, míg a bevétel csak 257 millióra emelkedett. A különbözet így 43 millió.

Ep ekkora összeget megtakaríthatott volna az állam a kisebb engedelmények révén, melyeket a vasuti társaságoknak tett és az államadósság járadékainak kétszeri (1894 és 1902) csökkentésével, de ez a nyereség új kiadások következtében eltűnt.

Ha most bekövetkeznék valami válság,

vagy egy elhirtelenkedett teherkönnyítés, ha az adófizetési törvények enyhülnének, akkor kétség kívül vége szakadna az egyensulynak.

Okai ezen költségemelésnek a következők: 1. az államhatalom hatáskörének kiterjesztése. 2. az államadósság növekedése (1905-ben az állambevétel 35 százalékát az államadósság kamatainak törlesztésére kellett fordítani.) 3. a hadügyből származó megterhelés. 4. a francia kormány kimondott demokratikus jellege szintén nem kevésbé oka a pénzügyi zavarnak. A demokratikus törekvés az állam hatáskörét még jobban akarja kiterjeszteni; a kis hivatalnokok ügyét szíven viselni, ezek számát megnagyobbítani, fizetésüket emelni kívánja, de mindez pénzbe kerül és szükségképpen deficitet jár.

Emellett a nép az adó leszállítását követeli és a képviselők is emellett vannak, de anélkül, hogy megtudnák mondani, hogy honnan fogják pótolni a hiányt. (Ez a rendes módja a népmítáknak különösen választáskor minálunk is). Ha valamely terhet ilyen módon sikerült enyhíteni, az illető képviselők népszerűvé tehetik ugyan magukat kerületeikben, de avval nem törődnek, hogy vajjon az ország ilyen módon még súlyosabb körülmények közé jutott-e!

Egy másik oka ennek a rendetlen állapotnak: egy jó adósságkiegyenlítősi alap hiánya. Hogy egy 30 milliárdnyi adósságot törlesszenek, 100 milliót sem szánnak erre évenként. Így pl. 1905-ben csak 70 milliót szavaztak meg, 1904-ben pedig és 1903-ban még kevesebbet.

Angliában és Németországban is növekedik ugyan a kiadás, de a német államadósság sokkal kisebb, Angolországban pedig meg van az a jó szokása, hogy rendszeresen törleszti adósságát.

Igy 1905-6-ban a költségemelés dacára 3700000 font sterling fölösleg maradt. Az összebevétel 1907-8-ban 156500000 font sterlinget tett ki és maradt 1510000 font sterling, bár azt hitték, hogy 2000000 hiányozni fog. A többlet 1907-8-ban 4727000 Ez az összeg az államadósság törlesztésére van szánva.

Igy az idézett belga lap. Mi pedig nézzünk utána és legyünk rajta, hogy ne a lármázó, tudatlan, önző szociáldemokraták kezébe kerüljön sorsunk intézése, hanem olyan emberek kezébe, akik igazán szíjükon viselik a nép javát és önzetlenül dolgoznak a nép jólétéért.

„Szabadkai.“

HIREK.

Munkaközvetítés.

Keresetük budapesti gyárban 10-15 épület és butorasztalos. Munkaidő 9 óra. Órabér minimum 47 fillér, maximum 53 fillér. Az utiköltséget a munkaadó megtéríti. Allandó és biztos munka.

Tájékoztató.

Október 18. A „Bácska“ sz. a. o. [és az Aradi a. o. bajnoki football versenye délután fél négy órakor a zombori-uti pályáján.

Október 24. A szabadkai leányegyesület kabaré és táncosal egybekötött táncestélye, a Pestszálloda összes termeiben. Kezdeté délután 6 órakor.

Október 25. Az oltáregylet hódolati ünnepe a kath. kör dísztermében délután négy órakor.

— **Csak egy virágszálát!** Hogy csak egy virágszálát adjunk a halottak koszorujából a halál jegyeseinek élete visszaváltására, — ezzel a jelszóval nagyszabású akció indul vármegyénkben és városunkban. Vármegyénk alispánja nemes szívetől indítva maga vette kezébe a belügyminiszter által engedélyezett könyöradománygyűjtés. A vármegye összes főszolgabíróit fölhitva közreműködésre. Es ennek a buzgóságnak köszönhető, hogy még a legkisebb falucskában is megindul az egyesület gyűjtőtársolyába a gyűjtés. A tarsolyok izléses kivitelűek, oldalon ezzel a fölirással: **Adakozzunk a tüdőbetegeknek!** Van egy nyílásuk az adomány befogadására. E hó 24-én indul meg a gyűjtés s célja mintegy száz szegénysorsu folyamodó tüdőbeteg azonnal szanatóriumba helyezni, ezenfelül új intézményeket, főleg dispansereket létesíteni a tüdőbetegeknek. Minden egyes ridikülben megszámlált összeget az egyesület hivatalos lapja külön nyugtáz. Örömmel írjuk, hogy az emberszeretet nemes versenyében a mi vármegyénk és városunk előljár s nemeslelkű hölgyek a temetői gyűjtést is kezükbe vették. Városunkban a gyűjtést Birkásné Szuchich Adrienne urhölgy öngyűjtésére rendezte, ki igazán nemes szívre valló bizonyossága fáradozik azon, hogy városunk áldozatkész közönsége minél tekintélyesebb összeget juttatni a halál jegyeseinek megmetésére.

— **Egyházmegyei hír.** Schoblocher György bezdáni káplán Ujvidékre küldetett localis káplánnak, Schmelhegger Emil vaskuti káplán Bezdánba helyzetetett át Schoblocher helyébe.

— **Felfüggesztették a vasuti munkások szövetségét.** A kereskedelmi miniszter a multkoriban rendeletileg felhívta a Vasuti Munkások Országos Szövetségét, hogy a szövetség díjazott alkalmazottait küszöbölje ki, helyüket szövetségi tagokkal töltsse be s hogy a szövetség tagjainak névsorát terjesztette föl a kereskedelmi miniszteriumhoz. A szövetség ezeknek a rendelkezéseknek nem tett eleget, mire a miniszter azzal válaszolt, hogy felfüggesztette a vasuti munkások szövetségét. A felfüggesztésről szóló rendelet ma délben közölték a szövetséggel.

— **Tisztújító nagygyűlés.** A bács-tiszavidéki róm. kath. tanítóegyesület ez idei tisztújító nagygyűlését e hó 28-án Bácsmartonoson tartja meg.

— **A tábla elnöke nyugalomban.** A szegedi kir. ítélőtábla elnöki méltósága újból betöltésre vár: annak érdemes viselője, Seyfried József, a mélytudományu jogász s nagyszorgalmu bíró, kit betegeskedése arra kényszerítet, hogy nyugalombavonulását kérje, elbucszott bírótársaitól, kikkel két éven át a munkatársi megbecsülés s a kölcsönös tisztelet s ragaszkodás fűzte össze. Az üresedésbe jövő táblai elnöki méltóságra a kombinálások csupán a legintimebb bírói körökben indultak meg, egyelőre az elnöki állás helyettesítése Vén András tanácselnökre hárult.

— **A zombori jótékony magyar nőegylet** legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a folyó hó 25-én az Elefántszállóban tartandó tea-estélyén tombolat is rendez. Tekintettel a jótékony célra, az egyelet elnöksége a nagyérdemű közönség kegyes pártfogására támaszkodik és ez uton kéri a közönséget, hogy a tombolatárgyak szíves adományozásával a jótékony célt támogatni kegyeskedjék. Bármily csekélység is legyen az ajándékozott tárgy, a leghálásabb köszönettel fogadják azok nevében is,

Kladek, Tománovits és Társai géptégla, cserép és mészégető gyára Szabadkán, a zentai vasut mentén.

Ajánlja a legjobb minőségű gyártmányait. — Kitünő minőségben gyárt: 514-30-21
elsőrendű fali és géptéglát, kút és burkolattéglát, szárazon sajtolt gőztéglát, olajos disztéglát, párkány- és padlástéglát, első és másodrendű hód farku tetőcserepet, kőmentes darabos és oltott meszet.
Pontos kiszolgálás! Telefonszám 88. Olcsó árak! Telefonszám 88. Pontos kiszolgálás!

akiknek nyomorán segíteni és a nélkülözés keserveit enyhíteni az egylet hivatva van. A szives adományokat kéri az elnökség f. hó 23-áig Preszly Jánosné nőegyleti alelnök lakására (Apolló utca) küldendő.

— **Ügyvédi kör Baján.** A bajai ügyvédek ülésén a Casinó nagytermében kimondották, hogy kört alakítsanak a kartársi surlódások békés elintézésére, és az ügyvédi kar tekintélyének öregbítésére és az ügyvédi érdekek védelmére. Egyhangu megállapodással megválasztották a tisztikart. Elnök lett Allaga Ottó, alelnök dr. Rajk Aladár, titkár dr. Lemberg Armin, pénztáros dr. Sándor Imre, választmányi tagok, dr. Nyitraty János és Hesser Gyula.

— **A román kereskedelmi szerződés.** Bukarestből jelentik, hogy Románia megbízottai a kereskedelmi szerződési tárgyalásokra ma Bécsbe utaznak, ahol a tárgyalásokat jövő hétfőn megkezdik.

— **Kinevezés.** A király Szemző Arthur nyugalmazott főhadnagynak a századosi címet és jelleget adományozta.

— **Fizetéképtelenség.** Rubinfeld Ignác kereskedő jánoshalmi lakos fizetéképtelen lett.

— **Magyar lap.** „Szlavoniai Magyar Ujság” címén Polány Zoltán szerkesztésében e hó 4-ével magyar hetilap indult meg Eszéken, mely a Horvát-Szlavonországokban élő magyarság tömörítését, nyelvének ápolását és érdekeinek előmozdítását tűzte ki programjává.

— **Tanárválasztás.** A zentai főgimnázium bizottság e hó 8-án tartott ülésén Vig Lajos tanárjelöltet helyettes tanárrá választotta meg.

— **Áthelyezés.** A m. kir. kultuszminiszter Schlachter Jenő monostorszegi és Nagy Miklós borsai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

— **Kirendelés.** A m. kir. igazságügyminiszter Káló Imre palánkai betétszerkesztői bírót Dunavecserre rendelte ki.

— **Ötven új bíró.** Az igazságügyminiszter a bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló 1908. évi VI. t. c. 1. §-a értelmében 57 új állást akar rendszeresíteni a VI. fizetési osztályban. Ezekből 25-öt 1909-ben, a másik 25-öt 1910-ben tölti be. A miniszter a státuszrendezés teljes végrehajtását az 1910. évi költségirányzaton keresi.

— **Halálozások.** Szalay Szaniszló bácsszentiváni segédjegyző a napokban 30 éves korában meghalt. A derék tisztviselőt, aki hivatását lelkiismeretesen, nagy tudással teljesítette, Csonoplyára szállították, s ott temették el a közönség ezreinek részvételével.

— **Választás.** Az üresedésben volt bajnai községi írnoki állást a múlt napokban töltötték be. Megválasztották Gilinger Lajos okleveles jegyzőt.

— **Rendőri hírek.** Makói rendőrség értesítette rendőrségünket, hogy Szűcs István többszörösen büntetett és vizsgálat alatt álló egyént ott letartóztatva. — A vasúti állomáson Eperjesről érkező vonatból 3 kötet kosarat ismeretlen tettesek ellopva kik ellen a nyomozást megindították.

— **Figyelem!** Felhívjuk a n. é. közönségnek b. figyelmét a lapunk első oldalán közölt Bacher Melichar cég gépgyári raktárára (Raichl palota).

— **Állatdíjazások.** A Bácsbodrog vármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 25-én Adán, november hó 8-án Títelek és 15-én Verbászon állatdíjazást rendez.

— **A szerencsen feleség.** A napokban a déli vasuton több magyar kivándorló tért vissza Amerikából. A csoportban feltűnt egy feketekepű szerencsen asszony, aki az egyik hazatért kivándorló magyar munkás törvényes felesége és férjével együtt eljött Magyarországra. A fekete menyecske máris eléggé jól beszél magyarul.

— **Véres verekedés.** Lőrincz János és Ábrahám József topolyai legények a mértéknélküli fogyasztott ujbort hatására összevesztettek s úgy összeszurkálták egymást,

hogy hetekig nyomhatják az ágyat. Az eljárást megindították ellenük.

— **Feleséggyilkosság féltékenységből.** Mátételkén Papp Albert munkás feleségét féltékenységi örületében több keszürással oly súlyosan megsebesítette, hogy a szerencsétlen asszony rövid kínlás után kiszenvedett. A feleséggyilkos férjet elfogták és a szabadkai ügyészség börtönébe szállították.

— **Eltűnt cipész.** Lang János szabadkai cipész-segéd csütörtökön eltávozott lakásáról és azóta nyomtalanul eltűnt. Lang 48 éves, középtermetű, szőke, hajú és bajszú. Eltűnésekor barna csikos ruhát, fekete puha kalapot és fekete cipőt viselt. — A rendőrség körözi.

— **Lépfene.** Szenttamáson a szarvasmarhák között a lépfene szörványosan fellépett. A hatóság az óvintézkedéseket megtette.

Kincses Naptár

1909. évre,

igen érdekes és változatos tartalommal

2 korona bolti árban kapható:

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

SZABADKÁN, FÖTÉR.

SPORT.

> „Bácska” football mérkőzése. A vasárnapi football versenyre — mely az „Aradi Athletikai Klub” és a „Bácska” Szabadkai Athletikai Klub első csapatai között a délkerületi bajnokságért Szabadkán fog megtartatni, nagyban folynak mindkét részen az előkészületek.

Az aradiak már jelezték jövetelüket, csapatuk a legjobb aradi tizenegyéből fog állani. A szabadkai csapat ugyanazon összeállításban fog küzdeni, a melylyel Szegeden győzelmet aratott. Az aradi csapat összeállítás a következő: Gárdos, Polyák, Bodroghi, Boros, Kákos, Murányi, Zay, Láng, Angyal, Vasvári és Pakerti.

A mérkőzés délután pont fél négy órakor kezdődik. Helyárak: ülőhely 1 korona, állóhely 40 fillér, diákjegy 20 fillér. A klub tagjai belépti díjat nem fizetnek, csak tagsági jegyeiket tartoznak felmutatni, miért is felhivatnak azok, kiknek még tagsági jegyük nem volna, hogy azok átvételéről gondoskodnának. Ebben a tekintetben rendelkezésükre áll a klub pénztárosa (ifj. Vida Kálmán Gazdák és Iparosok hitelintézete.)

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a LEHRER-féle

ERISÉBET-CRÉM,

mely a bőrt 2-3-szor bekenés után bársonyosimává és üdévé teszi. Nem zsíros s annél fogva nappal is használható. Pörsekenek, bőrrepedések és bőrkifirtések ellen utóérhetetlen szer. Egy tégely ára 1 korona. 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás.

Kapható: 484-74-57

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában
KULA (Bácsmegeye).

Ne járjunk olyan sörcsarnokba, vendéglőkbe és kávé-

házakba, hol a **BÁCSKAI NAPLÓT** nem találjuk.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

70

Kleopatra mosolyt erőltetett. Valamikor ez a csevegés szórakoztatta; most unalmasnak, a jól nevelt külszin alatt durvának találta. De még ez az unalmas társalkodás is többet ért az egyedüllétnél, s ezért néhány szóval bátorította. Csak Ulrik ne jöjjön, azt gondolva talán, hogy egyedül találja.

Tredin folytatta a pletykát; valóságos adomagyüjteményt mondott el. Mindent tudott, amit az udvaronoknak tudnia kell, még azt is, hogy megtessék az unatkozónak. Órákhosszat volt képes beszélni, anélkül, hogy csak egyetlen dolgot is ismételt volna, ami kitűnő emlékező tehetségre vallott.

Igy tűnt el másfél óra. Az eleinte szórakozott Kleopatrát érdekelni kezdte az, amit vendége beszélt, annyi meggyőződést öntött szavaiba. Ugy élte magát a rosszul-létbe, mint a sebesült, akinek a fájdalma az ágyban enyhül.

— Tredin felkelt, hogy távozzék, s rossz szokása szerint — az egyetlen amit az illem szemére hányhatott — állva keresett emlékező tehetségében valami kis történetkét, melyet talán elfelejtett elmondani.

— Oh! kiáltott föl, az emlékezőnek kézmozdulatával, még egy ujság!

— Még mindig, válaszolta a grófné.

— A fiatal Alsen, ismeri a néma svédet, azt hiszem ön akarta idomítani...

— Tudom, tudom... Nos? Kérdé Kleopatra, majdnem áruló türelmetlenséggel.

— Nos, elutazik.

— Elutazik, ismétlé a szerencsétlen nő, karosszékének háttára támaszkodva, hogy el ne essék.

— Igen; azt mondják, hogy nem jót tesz neki az éghajlat. Kérte visszahívását. Ezzel elmondtam mindent; többet nem tudok. A viszontlátásra grófné.

Elindult, diadalmas arcifejezéssel illegetve testét. Kleopatra visszahívta.

Nagyon beteg az az Alsen ur? Azt mondja, hogy az éghajlat nem tesz neki jót?

— Szavamra, nem tudom. Ma reggel találkoztam vele, mintha a sírből ásták volna ki; Pétervárról jött; a követségénél volt az alakosságok elintézésére végett. Talán érdekli önt grófné?

— Hát igen. A nagybátyja rám bízta...

— Oh! ez igaz! Elfelejtettem! Lássa, kedves grófné, ezeknek a svédeknek mindig van valami hőbort a fejökben. A viszontlátásra.

Távozott, egyedül hagyva a szíven megbébbzett Kleopatrát.

— Tehát igaz volt. El akart menni. Vele távozott az élet is. Kleopatra meg volt győződve, hogy meghal, ha Ulrik elutazik; meghal, egyszerűen azért, mert Ulrik létének a napja volt, s mert a világtól nem bir messzire lakni.

Hirtelenül felkelt, erőt vett magán s kis íróasztala felé indult.

Levélpapírt keresett elő, s szép, nagybetűs írásával a következőket írta:

„Ne utazzék el, megteszem azt, amit kér tőlem.”

A lepecsételt levelet átadta a futárnak, hogy késedelem nélkül vigye Alsenhez, feleletet kérve. Ezután Kleopatra valójába tekintet.

Csakugyan legyőzték most már véglegesen. Nem is akart fellázadni.

Vele küzdve élhetett volna; a kegyetlen összekocanások, ha kiengesztelődés kővette volna őket, kevésbé fárasztották volna ki. De a távollét a száműzetés, mert Ulrik száműzte őt az életéből, ez több volt, mint amennyit elviselhetett.

Valamikor azt mondta, hogy inkább meghalna, semhogy Neutofot megbánta most úgy gondolkodott, hogy inkább ölné Neutofot és meghalna, semhogy bántaná Ulrikot.

(Folyt. köv.)

Szálloda megnyitás.

Van szerencsém Szabadka és környéke nagyrabecsült közönségének szíves tudomására hozni, hogy a szabadkai

Nemzeti Nagy Szálloda

vendéglő és kávéház bérletét átvettem, s az összes fényesen átalakított helyiségeket **folyó hó 17-én, ma szombaton délelőtt ünnepélyesen megnyitom.**

Ugyanaznap este Hasi Kálmán zenekara játszik.

Szíves jóindulatot kérve mindenkitől, ígérem, hogy minden törekvésem és tudásommal azon leszek, hogy a legmészebb menő igényeket is kielégíthessem.

Tisztelettel 586-5-3

Hillinger Miksa,
a Nemzeti Nagy Szálloda bérletje.

18242/1908. sz.

591-1-1

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy Palicson, a vasuti állomás mellett levő négy üres telek **folyó évi október hó 27-ik napján délután 3 órakor** a helyszínen nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár négyszögölenként 2 korona.

A vételár 10 év alatt egyenlő részletekben fizetendő.

Vevők tartoznak a megvett parcellák vételára után a leütéskor azonnal 10 százalékos óvadék képpen lefizetni, amely az utolsó év részletébe fog betudatni.

Az első részlet 1909. év január hó 1-én fizetendő a házi pénztárban a hátralékos vételár 5 százalékos kamataival együtt.

Egyéb feltételek a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt tudhatók meg.

Kelt Szabadkán, 1908. évi október hó 1-én.

A városi tanács.

Hirdetéseket

**jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala**

Rákóczi-utca 20. szám.

Szőlőoltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Külföldenti első szőlőoltvány telep tulajdonos: CASPARI FRIGYES, Medgyes 46. sz. (Nagyküküllőmegye).

Tessék képes árjegyzéket kérni.

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy sző, mint irásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 551-84-4

10883/1908. tkv. szám.

573-1-1

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Bosnyák István és társa végrehajthatónak özv. Müller Péterné és társai végrehajtást szenvedők elleni 300 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék területén levő, Bajmok községben fekvő, a bajmoki 2571. sz. betétben A. I. 2907. és 2908. hrsz. a. foglalt, fele részben Müller Péterné, 1/6-1/6 részben kk. Müller Mária, Julianna és Péter nevén álló 117 négyszögöl, a Beltelekben fekvő szántóra és Liliom-utca 7. sz. i. sz. ugyanottani lakház és 61 négyszögöl udvarra 846 korona kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetett, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1908. évi december hó 22. napján d. e. 10 órakor** Bajmok község házánál megtartandó árverésen a megállapított kikiáltási ár 1/3-ad részén alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékos vagyis 85 koronát az 1908. évi XII. t.-c. 25. §-a értelmében készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-a jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szabadka, 1908. évi szeptemb. hó 25-ik napján.

A szabadkai kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság.

Domány, kir. törvényszéki bíró.

**Makulatur
papiros
100 kiló
12 korona**

kapható lapunk
kiadóhivatalában
Rákóczi-utca 20.

19541/1908. sz.

591-1-1

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város közönsége tulajdonát képező Bajmok uradalmi földnek folyó évben ugar alá eső III-ik nyomásából, 200 m. holdnyi rész, tavaszi vetés alá **folyó évi október hó 26-ik napján d. e. 9 órakor** a helyszínen árverés útján 1908/1909. gazd. évre haszonbérbe fog adatni.

A haszonbér fele része az árverés alkalmával azonnal, másik fele 1909. évi március hó 1-ig fizetendő be a házi pénztárba.

Egyéb árverési feltételek a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt tudhatók meg.

Kelt Szabadkán, 1908. évi október hó 7-én.

A városi tanács.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely **első kiadásában 120,000 példányban kelt el**, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

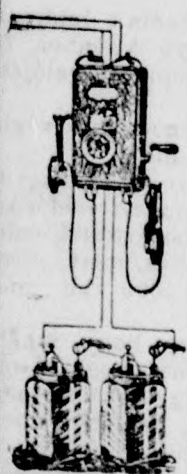
„Gépész”

című műszaki, hetenként megjelenő lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 8 kor, fél-évre 4 kor. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági káté villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS

villanyberendező műhelye
o Szabadkán, o

V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.

402-106-41

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

